

APROB
Vladimir ROVINȚESCU
Director general,
Președinte CM PEO și PoIDS

**Minuta reuniunii Comitetului de Monitorizare a
Programului Educație și Ocupare și a
Programului Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027**

Data: 10 -11 decembrie 2025

Locul desfășurării: Craiova

Participanți: la reuniune au participat domnul Dragoș Nicolae PÎSLARU, ministru al Investițiilor și Proiectelor Europene, domnul Bogdan - Eduard SIMCEA, secretar de stat în cadrul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE), reprezentanții Comisiei Europene (CE), precum și un număr de 24 membri/ supleanți și 16 observatori.

Evenimentul a fost prezidat de către domnul Vladimir ROVINȚESCU, director general al Direcției Generale Programe Europene Capital Uman, președintele Comitetului de Monitorizare a Programului Educație și Ocupare și a Programului Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027 (CM PEO și PoIDS).

ASPECTE DISCUTATE - PEO

1. Cuvânt introductiv

Domnul Vladimir ROVINȚESCU, Președintele CM PEO și PoIDS, a anunțat întrunirea cvorumului, care conferă validitate deciziilor din cadrul reuniunii.

Domnul Dragoș Nicolae PÎSLARU, ministru al Investițiilor și Proiectelor Europene, a subliniat importanța investițiilor în capitalul uman prin mecanismele competitive ale Politicii de Coeziune și a menționat importanța componentei de educație și ocupare cu accent pe necesitatea accelerării zonei de implementare precum și îmbunătățirea relației cu beneficiarii. Totodată a punctat faptul că anul 2026 este decisiv cu privire la lansarea tuturor apelurilor, urmând ca ulterior să fie prioritizată finalizarea proiectelor, cu accent pe rezultate. A amintit relevanța proiectelor pilot privind serviciile comunitare integrate și serviciile de ocupare precum și importanța modificării PEO în sensul transferului unor resurse financiare către Programul Sănătate.

Doamna Ana - Maria DOBRE, reprezentant al CE - Direcția Generală Ocupare, Afaceri Sociale și Incluziune (DG EMPL) a felicitat Autoritatea de Management pentru organizarea reuniunii și a subliniat progresele înregistrate, menționând că nivelul de implementare este peste media UE și că nu există risc de dezangajare a fondurilor. A evidențiat progresul operațiunii strategice privind alfabetizarea funcțională în învățământul preuniversitar, precum și implementarea viitoare a altor două operațiuni strategice: Programul național de reducere a abandonului școlar (Prioritatea 6) și dezvoltarea sistemului de asigurare a calității în formarea profesională a adulților (Prioritatea 9).

A atras atenția asupra lipsei progreselor privind resursele STEP, care trebuie lansate și contractate cu prioritate, și a subliniat că, din 2028, recomandările vor fi tot mai strâns legate de implementare, fiind importantă valorificarea lecțiilor învățate în corelare cu Semestrul European. A menționat Monitorul educației și formării (noiembrie 2025), care indică necesitatea creșterii participării la educația timpurie, îmbunătățirii competențelor de bază ale tinerilor și creșterii relevanței educației și formării pentru piața muncii.

De asemenea, a făcut referire la raportul privind ocuparea forței de muncă pentru 2026, care evidențiază provocările pieței muncii din România, generate de subreprezentarea femeilor, tinerilor și persoanelor cu dizabilități. A subliniat că deficiențele în dezvoltarea competențelor afectează competitivitatea țării, iar programul va contribui la consolidarea investițiilor în aceste domenii. În încheiere, a arătat că rezultatele din anii 2026 - 2027 vor fi esențiale pentru a demonstra atât capacitatea de absorbție, cât și întărirea reformelor necesare dezvoltării competitivității și societății românești.

Președintele CM a propus continuarea lucrărilor CM cu punctul 3 al Agendei - *Prezentarea stadiului implementării PEO*, urmat de punctul 7 - *Prezentarea propunerii de modificare a PEO*. Totodată a propus modificarea agendei PEO și în ceea ce privește punctul 8 - *Prezentarea analizei privind cheltuielile neautorizate la nivel de program* și punctul 10 - *Stadiul Implementării Planului de Comunicare și a Planului de Evaluare a PEO*, în sensul că subiectele respective să fie prezentate în cea de-a doua zi a CM, întrucât abordarea tematicii PEO și PoIDS este similară.

2. Aprobarea agendei reuniunii

Agenda reuniunii modificată conform celor menționate a fost aprobată prin consens.

3. Prezentarea stadiului implementării PEO de la ultimul CM până în prezent (mai 2025 - noiembrie 2025)

Reprezentantul Direcției Generale Programe Europene Capital Uman (DG PECU) a prezentat stadiul implementării PEO, evidențiindu-se progresul realizat de la ultimul Comitet de Monitorizare. S-a menționat că apelurile lansate și relansate reprezintă 67,71% din alocarea UE, iar proiectele depuse în cadrul PEO și PoIDS cumulează 25% din totalul proiectelor depuse la nivelul tuturor programelor și 53% din cele depuse la nivel național. Au fost analizate cererile de finanțare aprobate, respinse și aflate în evaluare, fiind subliniate ca priorități de audit dubla finanțare, rezonabilitatea costurilor și realitatea operațiunilor.

Au fost prezentate măsurile de simplificare a raportului de progres și a raportării tehnice, detalierea unor activități, precum și demararea procesului de digitalizare. S-a subliniat necesitatea clarificării conflictului de interese și a incompatibilităților în mediul privat, inclusiv prin elaborarea unui compendiu de bună practică.

În continuare, a fost detaliată situația proiectelor evaluate și aflate în evaluare pe priorități, incluzând proiectele selectate, contestațiile soluționate și în curs de soluționare. S-a menționat că rata de contractare a atins 71,35% din alocarea UE, fiind prezentată și situația contractelor semnate și în curs de contractare, precum și stadiul celor șase operațiuni de importanță strategică. Au fost evidențiate acțiunile de optimizare a finanțării ITI (Delta Dunării, Țara de Piatră, Țara Făgărașului, Valea Jiului), prin detalierea acțiunilor, alocărilor financiare, apelurilor lansate și calendarului de lansări.

Tematica discuțiilor din plen a vizat analiza rezultatelor și monitorizarea impactului programului, îmbunătățirea relației cu beneficiarii, reglementările privind dobândirea competențelor profesionale, implementarea unui cadru legal mai permisiv pentru antreprenoriat, necesitatea revizuirii standardelor ocupaționale și definitivarea cadrului legal privind statutul comitetelor sectoriale. De asemenea, au fost abordate aspecte referitoare la conflictul de interese în mediul privat, modificările aduse Manualului beneficiarului, automatizarea proceselor, crearea de infrastructură în zonele defavorizate locuite de grupuri vulnerabile și diminuările bugetare identificate ca riscuri în implementarea programului.

Reprezentanții DG EMPL au precizat că ritmul lansării apelurilor este redus în condițiile în care o parte semnificativă a alocării nu a fost încă lansată, precum și existența unor diferențe majore între ritmul de implementare al priorităților. Au fost evidențiate eforturile depuse în evaluarea cererilor de finanțare și situația ratelor de lansare și contractare, subliniindu-se necesitatea implementării tuturor activităților aferente priorităților programului.

S-a menționat că, în cazul în care măsurile non-competitive nu generează interes sau nu pot fi implementate de autoritățile publice în perioada vizată, acestea ar trebui deschise procedurilor competitive, atunci când această abordare se dovedește mai eficientă. A fost exprimată îngrijorarea privind implementarea măsurilor STEP și a fost subliniată importanța obiectivelor de importanță

strategică, fiind încurajată consolidarea cooperării cu MMFTSS și MEC. De asemenea, a fost evidențiată importanța relansărilor apelurilor și a sprijinului membrilor Comitetului de Monitorizare pentru asigurarea măsurilor obligatorii de comunicare și vizibilitate pentru OIS, cu accent pe obligația beneficiarilor de a organiza evenimente de comunicare în colaborare cu AM și CE.

Președintele CM a formulat precizarea că în ceea ce privește componenta non-competitivă din cadrul lansărilor de apeluri au loc discuții permanente cu ministerele de linie și acolo unde se constată necesitatea ajustării intervențiilor sau lipsă de capacitate în implementare, acestea se transformă în măsuri competitive, fiind menționat Programul de prevenire a abandonului școlar (MATE), ca exemplu de bună practică. Totodată, acolo unde alocările sunt competitive și ministerul de linie apreciază că schimbarea mecanismului este mai eficientă, această abordare este aplicată (ex.: familii monoparentale din cadrul PolDS). A amintit că în cadrul componentei STEP se are în vedere lansarea intervențiilor în următorul semestru. Pe această temă, cu sprijinul Băncii Mondiale, au avut loc consultări cu actori relevanți din trei sectoare reprezentative: mediul universitar, angajatori, învățământ dual, fiind prioritară elaborarea unui ghid coerent care să permită finanțarea unei componente de curriculum masterală, inclusiv a infrastructurii educaționale aferente. În urma discuțiilor cu mediul de afaceri nu au fost identificate nevoile de formare specifice regulamentului STEP, însă se va continua efectuarea analizei de nevoi pe acest palier. Au fost semnalate solicitări punctuale din partea anumitor sectoare de activitate: zona agricolă pentru formarea de specialiști în tehnică agricolă digitală avansată, în cadrul inițiativei europene - PERSE) și sectorul energetic pentru formarea profesională a electricienilor și a specialiștilor în stocarea energiei, precum și din partea Asociației Aeroportuare din România, care a identificat necesitatea dezvoltării unei componente de formare în domeniul inteligenței artificiale și al recunoașterii obiectelor, fiind analizată oportunitatea lansării unui apel competitiv deschis adresat angajatorilor.

7. Prezentarea propunerii de modificare a PEO

Președintele CM a prezentat și supus la vot propunerile de modificare de program, respectiv:

- Realocări financiare aferente Investițiilor Teritoriale Integrate (ITI) în corelare cu solicitările ADI ITI (pentru Valea Jiului și Țara Făgărașului), pe priorități și acțiuni, pe baza prezentării de către cele 4 ADI ITI a unor propuneri de alocare/realocare a sumelor în cadrul PEO în congruență cu strategiile teritoriale și în acord cu nevoile existente.

Reprezentantul ADI ITI Valea Jiului a exprimat ideea necesității flexibilizării programelor din cadrul Politicii de Coeziune și urgentarea lansării apelurilor, iar reprezentantul DG EMPL a apreciat că analizele și grupurile de lucru organizate într-un interval relativ scurt au răspuns nevoilor ITI, considerând că amendamentul prezentat este rezultatul acestor consultări ample. În contextul agreării propunerii de modificare, a subliniat obligația ITI - urilor de a utiliza eficient alocările și de a implementa măsuri relevante în domeniile de competență. Ținând cont de faptul că propunerea de realocare este susținută de evaluări ale nevoilor, a exprimat convingerea într-un interes crescut privind apelurile specifice ITI, menționând totodată că relansarea acestora va fi urmărită îndeaproape. A reafirmat importanța ITI - urilor ca element cheie al Politicii de Coeziune și a apreciat rezultatul cooperării.

Modificarea a fost aprobată prin consens.

- Diminuarea alocării financiare UE- Fondul Social European Plus (FSE+) din cadrul Programului Educație și Ocupare cu 386.000.000 euro, prin transferul acestei sume către Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) din cadrul Programului Sănătate 2021-2027, în urma aprobării de către Guvernul României a Memorandumului cu tema: „Aprobare prealabilă a Guvernului privind transferul proiectelor finanțate din PNRR în finanțare din Programul Sănătate și autorizarea Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene pentru încheierea contractelor de finanțare cu încadrarea în sumele alocate în euro la nivelul Programului Sănătate 2021 - 2027, pentru finanțarea unor proiecte aferente Componentei 12: Sănătate, Investiția: 12. Dezvoltarea infrastructurii spitalicești publice din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și prin realocarea sumelor necesare din cadrul Programului Educație și Ocupare 2021-2027”.

A fost trecută în revistă harta transferurilor sumelor pe priorități, cu mențiunea că suma urmează a fi suplimentată din bugetul de stat prin mecanismul de supracontractare fără diminuarea indicatorilor asumați.

Intervențiile pe acest subiect, din partea ministrului Investițiilor și Proiectelor Europene, a reprezentanților Blocului Național Sindical și a World Vision România au abordat teme precum importanța finanțării construcției a nouă spitale fără impact asupra deficitului bugetar, mecanismul supracontractării, riscul afectării resurselor alocate obiectivelor sociale din PEO și potențialul dezechilibru al fondurilor prin modificarea ponderii FSE - FEDR, despre care s-a concluzionat că se încadrează în limita de flexibilitate.

Reprezentantul DG EMPL a subliniat că transferul nu trebuie să submineze realizarea obiectivelor programului și a încurajat CM să monitorizeze în mod activ îndeplinirea acestui angajament al AM. Totodată, a arătat că apelurile pentru care este prevăzut un interes scăzut ar trebui testate pe piață înainte de a fi supuse diminuărilor.

Modificarea a fost aprobată, în conformitate cu prevederile ROF CM, prin întrunirea a mai mult de 2/3 din numărul membrilor prezenți cu drept de vot, fiind exprimate 19 voturi pentru, 4 voturi împotriva (Blocul Național Sindical, Confederația Patronală Concordia, Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România, Organizația Națională a Persoanelor cu Handicap din România și o abținere (World Vision Romania).

- Introducerea acțiunii 7.e.8 „Sustinerea în carieră a cadrelor didactice și a personalului didactic auxiliar din învățământul preuniversitar și universitar de stat, în anul școlar/universitar 2025-2026 prin modificarea alocărilor dedicate măsurilor finanțate în cadrul Priorităților 5, 6, 7 și 8 ale PEO”, cu alocare UE de 65.594.806 euro, prin acordarea de vouchere cu accent pe zona de formare profesională a personalului didactic.

A precizat că modificările propuse de MEC și operaționalizate în modificarea PEO respectă integral prioritățile de politici educaționale asumate la nivel național, cu diminuarea indicatorilor existenți și crearea altora noi.

În acest context au avut intervenții ministrul Investițiilor și Proiectelor Europene, precum și reprezentanți ai BNS, Sindalimta, ADI ITI Valea Jiului, Ministerului Educației și Cercetării. Discuțiile au făcut referire la: posibilitatea extinderii eficienței măsurii la alte categorii de lucrători, necesitatea inițierii unor proiecte relevante prin schimbarea paradigmei voucherelor, evaluarea de impact efectuată de MasterCard România referitoare la toate programele care implică utilizarea de carduri, dezvoltarea serviciilor comunitare integrate cu accent pe flexibilizarea abordării altor măsuri în domeniul politicilor educaționale. A fost relevată importanța componentei de capitalul uman, a abordării integrate a vulnerabilității și a caracterului intersecțional al acesteia.

Reprezentantul DG EMPL a apreciat calitatea dialogului și abordarea echilibrată a provocărilor și soluțiilor, perspectivă care sprijină ideile și strategiile pe termen lung, subliniind faptul că prioritatea trebuie să fie o viziune globală a capacității și a calității cu privire la decalajele din sistem mai degrabă decât transferurile. A subliniat necesitatea respectării angajamentelor cu privire la măsura de acordare a voucherelor, care îmbunătățește calitatea actului didactic, precizând că FSE+ trebuie să finanțeze exclusiv formarea profesională și materialele didactice necesare predării. Totodată, a reafirmat sprijinul CE pentru implementarea măsurii și a subliniat că celelalte intervenții educaționale nu trebuie afectate, procesul fiind monitorizat la nivel european.

Modificarea a fost aprobată prin consens.

4. Prezentarea calendarului lansărilor de apeluri de proiecte în cadrul PEO în semestrul I 2026

Reprezentantul DG PECU a prezentat apelurile publicate în consultare publică și pe cele planificate pentru anul următor, incluzând apelurile relansate, lansările și relansările estimate pentru semestrul I 2026, precum și apelurile competitive pe priorități ce urmează a fi lansate în aceeași perioadă.

Reprezentantul DG EMPL a reamintit că beneficiarii mai au la dispoziție patru ani pentru implementarea proiectelor PEO și a subliniat caracterul esențial al lansărilor viitoare, fiind necesară accelerarea procesului de contractare. A exprimat încredere în buna implementare și monitorizare a proiectelor, a

apreciat calendarul lansărilor pentru primul semestru al anului următor, a subliniat că este considerat de către CE drept un angajament al AM și a evidențiat importanța apelurilor aferente componentei STEP și a operațiunilor de importanță strategică.

Dezbaterile au continuat cu intervențiile reprezentanților BNS și Federației Sindalimanta, fiind formulată propunerea privind necomasarea măsurilor aferente Priorității 9, care implică inițierea unor discuții cu ministerul de linie pentru analiza oportunității. Totodată s-a amintit că universitățile își vor crea propriile standarde în domeniul tehnicii agricole avansate la nivel masteral și a fost punctat faptul că legislația este lacunară în domeniul înființării comitetelor sectoriale.

5. Prezentarea propunerii de modificare a *Metodologiei de verificare, evaluare și selecție a proiectelor PEO*

Reprezentantul DG PECU a prezentat propunerea de modificare a metodologiei de verificare, evaluare și selecție a proiectelor în cadrul PEO, care implică revizuirea capitolului *Asigurarea rezonabilității costurilor*, scopul acesteia fiind armonizarea metodologiei de verificare, evaluare și selecție PEO cu prevederile Ghidului Solicitantului - Condiții Generale 2021-2027 (PEO). Elemente revizuite au constat în: introducerea obligativității justificării costurilor din buget din partea aplicantului prin minimum două oferte de preț pentru bunuri/servicii/ lucrări pentru care nu sunt stabilite plafoane în Ghidul Solicitantului - Condiții Generale și/sau Condiții Specifice, evaluatorii fiind obligați să verifice existența acestora, încă din faza de depunere a proiectelor, pentru justificarea prețurilor și costurilor introduse în buget, în raport cu prețul pieței. Această actualizare reprezintă o armonizare procedurală și implementarea recomandărilor formulate de Autoritatea de Audit.

Modificarea *Metodologiei de verificare, evaluare și selecție a proiectelor PEO* a fost aprobată prin consens.

6. Prezentarea stadiului implementării tehnice și financiare a PEO (inclusiv situația plăților efectuate în cadrul PEO)

Reprezentantul DG PECU a trecut în revistă Situația cererilor de prefinanțare/plată/rambursare transmise, verificate și autorizate pe priorități în perioada mai - noiembrie 2025 precum și stadiul verificării achizițiilor publice. Au fost abordate verificările tehnice și plățile efectuate pe tipuri de cereri, fiind prezentat și stadiul proiectelor non-competitive pe priorități, cu evidențierea ritmului scăzut de implementare, a cauzelor întârzierilor și a măsurilor de remediere întreprinse de AM și OI/OIR. În completare, **președintele CM** a reamintit că riscul de dezangajare a fost evitat pentru anul 2025, însă se menține pentru anul 2026 la nivelul a 570 milioane de euro. A reiterat necesitatea atingerii alocărilor financiare asumate și a accelerării implementării, solicitând membrilor CM identificarea exemplelor de bună practică și a dificultăților întâmpinate de beneficiari, precum și îmbunătățirea planificării interne a activității acestora, inclusiv în contextul numărului mare de acte adiționale aferente proiectelor aflate în implementare.

În intervențiile pe acest subiect, reprezentanții ACP și ai Fundației World Vision România au exprimat opinii privind nevoia creșterii gradului implementării, riscul supracontractării, posibilitatea utilizării unor sume de la bugetul de stat din fondul de indisponibilități temporare, respectarea graficelor de plăți, evaluarea ex-ante a neregulilor, rata de absorbție a proiectelor non-competitive, necesitatea actualizării calendarului cererilor de rambursare, conduita financiară preventivă și reutilizarea sumelor dezangajate din cadrul proiectelor non-competitive.

Reprezentanții DG EMPL au subliniat constrângerile bugetului UE disponibil pentru plățile aferente anului 2025, în contextul nivelului ridicat al cererilor de plată intermediare din partea unor state membre, menționând că pentru România au fost deblocate minimum trei cereri de plată, cu posibilitatea suplimentării acestora în ianuarie 2026. A fost reiterată importanța efectuării plăților către beneficiari și a fost evidențiat stadiul favorabil al implementării tehnice și financiare a programului, fiind totodată exprimată îngrijorarea față de proiectele non-competitive, care necesită o monitorizare riguroasă, precum și necesitatea prioritizării plăților pentru evitarea riscului de dezangajare.

9. Prezentarea proiectului PEO

Președintele CM a punctat importanța promovării unor proiecte cu potențial, care își propun să schimbe lucruri semnificative în economia zonei căreia se adresează finanțarea și a propus prezentarea proiectului non-competitiv *“Creșterea relevanței formării profesionale inițiale prin anticiparea nevoilor de formare profesională pentru piața muncii”*. Proiectul este implementat de Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) în perioada 1 decembrie 2024 - 30 noiembrie 2027, fiind finanțat în cadrul Priorității 8 și are drept obiective principale creșterea accesibilității și calității serviciilor de educație și formare profesională și îmbunătățirea competențelor antreprenoriale a unui număr de 15.000 elevi. Au fost evidențiate, prin exemple de bune practici și alte obiective cum ar fi: optimizarea proceselor educaționale, revizuirea planurilor de învățământ și programelor școlare precum și revizuirea auxiliarelor curriculare.

În completarea prezentării reprezentantul CNDIPT a punctat necesitatea corelării învățământului tehnologic și tehnologic dual cu dinamica pieței muncii și evoluția tehnologiilor, cu accent pe revizuirea standardelor ocupaționale în domeniul formării inițiale.

Reprezentantul DG EMPL a apreciat calitatea prezentării și a lansat invitația de a fi comunicate rezultatele proiectului într-o etapă ulterioară. A exprimat necesitatea dezvoltării unui sistem educațional orientat către dezvoltarea capacității de gândire, flexibilitate și adaptabilitate la provocările viitoare.

Concluzii

Reprezentantul DG EMPL a făcut referire la prezentarea propunerii CE pentru următorul cadru financiar multianual, care include Planul Național de Parteneriat la nivel regional. A subliniat că România are o poziție privilegiată în acest sens în ceea ce privește propunerile și ideile concrete ca teme de discuție cu statele membre și a menționat că cel puțin 14% din pachetul financiar al fiecărui stat membru trebuie dedicat obiectivelor sociale (educație, ocuparea forței de muncă, dezvoltarea de competențe) care rămân priorități esențiale pentru perioada următoare. A solicitat sprijinul celor prezenți pentru buna implementare a PEO evidențiind legătura între fezabilitate și eficientizare și a punctat necesitatea evaluării lecțiilor învățate pe parcursul perioadei de implementare, în vederea formulării unui mandat viitor adaptat nevoilor sistemului educațional și ale pieței muncii din România.

Președintele CM a menționat că cifrele PEO sunt încurajatoare. A accentuat necesitatea accelerării ritmului de implementare și a subliniat importanța elaborării unui îndrumar financiar pentru beneficiari, sub forma unui ghid de bune practici, inițiat deja de către ASSOC. A solicitat sprijinul membrilor CM în perfectarea conținutului acestuia și sprijinul World Vision România în stabilirea formei finale a chestionarului destinat beneficiarilor, inițiate deja demarate la reuniunea anterioară a CM. Totodată, a subliniat necesitatea prioritizării implementării proiectelor non-competitive și monitorizarea atentă a acestui proces.

ASPECTE DISCUTATE - PoIDS

1. Cuvânt introductiv

Domnul Vladimir ROVINȚESCU, Președintele CM PEO și PoIDS, a deschis discuțiile celei de-a doua zile a reuniunii CM.

Domnul Bogdan - Eduard SIMCEA, secretar de stat în cadrul MIPE, a apreciat rezultatele obținute în implementarea PoIDS, evidențiind nivelul ridicat al lansărilor de apeluri de proiecte și al contractării, precum și performanța programului în ceea ce privește absorbția fondurilor alocate.

Doamna Ana-Maria DOBRE, reprezentant al Comisiei Europene (CE) - Direcția Generală Ocupare, Afaceri Sociale și Incluziune (DG EMPL) a salutat progresul înregistrat în cadrul PoIDS, menționând faptul că apelurile lansate acoperă peste 93% din alocarea UE, rata de contractare se situează peste media europeană, iar pentru anul 2025 nu există risc de dezangajare, mulțumind AM și stakeholderilor pentru implicarea în acest proces și pentru eforturile depuse în vederea obținerii acestor rezultate. A confirmat că toate condițiile favorizante sunt în mod oficial considerate îndeplinite, ceea ce înseamnă că toate fondurile aferente României sunt disponibile. A subliniat importanța concentrării eforturilor

asupra execuției financiare și a implementării efective a proiectelor, cu accent pe asigurarea calității intervențiilor finanțate. Referitor la proiectele de importanță strategică, reprezentantul CE a apreciat începerea proiectului implementat prin mecanismul finanțării nelegată de costuri ("Furnizare de servicii integrate în comunitățile rurale - facilitarea accesului persoanelor vulnerabile la servicii de bază eficiente și de calitate"), contractat în cadrul Priorității 4, subliniind necesitatea intensificării eforturilor și menținerea unei cooperări continue cu beneficiarii pentru elaborarea, reconsiderarea sau semnarea celorlalte proiecte, după caz. Au fost prezentate câteva concluzii ale analizei de țară pentru România referitoare la cadrul de convergență socială care evidențiază unele progrese în ceea ce privește reducerea riscului de sărăcie sau excluziunii sociale, dar și faptul că există în continuare provocări semnificative ce necesită soluționare. Totodată, a evidențiat importanța parteneriatului, a dialogului deschis și cooperării în atingerea obiectivelor programului, atrăgând atenția asupra responsabilității comune de a folosi fondurile europene într-o manieră eficientă și eficace, cu accent pe concentrarea eforturilor în perioada următoare pentru accelerarea implementării alocărilor financiare.

Doamna Otilia CIOBANU, reprezentant al CE - Direcția Generală Politică Regională și Urbană (DG REGIO) a evidențiat rezultatele obținute și, suplimentar celor expuse anterior, a făcut referire la raportul publicat de către Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene în luna octombrie 2025¹, în urma sondajului privind situația romilor în România. Acesta prezintă statistici care relevă discrepanțe privind, printre altele, accesul la locuințe adecvate și segregarea copiilor de etnie romă în educație. Totodată, a subliniat disponibilitatea reprezentanților CE de a sprijini în identificarea soluțiilor pentru eficientizarea intervențiilor în perioada prezentă de programare și cea viitoare, pentru a răspunde aspectelor evidențiate în diverse statistici și sondaje.

2. Aprobarea agendei reuniunii

Președintele CM PEO și PoIDS a propus aprobarea agendei PoIDS care a fost aprobată prin consens.

3. Prezentarea stadiului implementării PoIDS de la ultimul CM până în prezent (mai 2025 - noiembrie 2025)

Președintele CM a prezentat câteva aspecte legate de situația la momentul de față în ceea ce privește stadiul implementării PoIDS, menționând un ritm extrem de bun de implementare al Priorității 10, (prin care se finanțează voucherele pentru mese calde, elevi, trusoul pentru nou-născuți), dar și cauze care au condus la un grad de implementare mai redus al celorlalte priorități, ca de exemplu dificultăți ale beneficiarilor și promotorilor de proiecte în asigurarea unui flux financiar corespunzător, grad mare de încărcare cu sarcini ale personalului sau suprapunerea cu proiectele finanțate prin PNRR în cazul beneficiarilor proiectelor non-competitive. Totodată, acesta a menționat că pentru PoIDS nu există risc de dezangajare pentru anul 2025 și a estimat că acest risc nu există nici pentru anul 2026.

Reprezentantul DG PECU a prezentat stadiul implementării PoIDS, evidențiind lansarea apelurilor de proiecte aferente a 93,26% din alocarea UE, dintre care aproximativ 14,4% în perioada mai-noiembrie 2025. Au fost prezentate situația proiectelor evaluate și aflate în evaluare, stadiul contractării, precum și progresul operațiunilor de importanță strategică pe prioritățile programului și acțiunile întreprinse pentru optimizarea finanțării ITI-urilor.

În urma prezentării, au avut loc intervenții din partea FNGAL, Fundației World Vision România, ANR, MMFTSS, ADI ITI Valea Jiului și ASSOC. Dezbaterile au vizat oportunitatea prelungirii termenelor de evaluare și selecție a fișelor de proiecte pentru implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală în cadrul mecanismului DLRC aferent Priorității 1, inclusiv pentru mecanismul de bonusare, precum și necesitatea consolidării parteneriatelor, a implicării active a autorităților publice și a organizațiilor de profil și a îmbunătățirii comunicării către potențialii beneficiari.

De asemenea, în vederea maximizării impactului intervențiilor, s-au evidențiat ca aspecte importante de adresat cu prioritate posibilitatea extinderii sustenabilității proiectelor, în vederea asumării de către beneficiari a continuării serviciilor sociale, precum și necesitatea continuării, prin PoIDS, a măsurilor integrate în comunitățile marginalizate.

¹ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-country_data-romania_survey-romania.pdf

În acest context, a fost analizat proiectul MMFTSS implementat prin mecanismul finanțării nelegate de costuri - „Furnizare de servicii integrate în comunitățile rurale - facilitarea accesului persoanelor vulnerabile la servicii de bază eficiente și de calitate”, care asigură continuitatea măsurilor finanțate prin POCU, fiind subliniată nevoia unei coordonări consolidate la nivelul MMFTSS, a unei comunicări clare și transparente cu furnizorii de servicii sociale și a unei comunicări comprehensive către localitățile rurale în vederea participării în proiect. La finalul dezbaterilor, Președintele CM a propus organizarea unei întâlniri de lucru între participanții CM, furnizorii de servicii sociale și MMFTSS, în vederea optimizării implementării măsurilor incluse în proiect. Totodată, a fost prezentată abordarea MMFTSS privind reforma sistemului de asistență socială, care vizează finanțarea sustenabilității serviciilor sociale, consolidarea cadrului legislativ, aprobarea unui nou nomenclator al serviciilor sociale, pilotarea unor mecanisme noi și digitalizarea sistemului, ca bază pentru obținerea unor rezultate pe termen mediu și lung.

Din perspectiva Comisiei Europene, întâlnirile din cadrul Comitetului de Monitorizare și al grupurilor de lucru sunt esențiale pentru a completa analizele de ansamblu cu realitățile din teren, iar Autoritatea de Management a fost apreciată pentru deschiderea și facilitarea constantă a dialogului. Mesajul principal al Comisiei a fost necesitatea menținerii și accelerării ritmului, nu doar pentru a evita dezangajarea, ci și pentru a avea rezultate și impact în următoarea perioadă. S-a remarcat creșterea ratei de contractare și progresul raportat pe Prioritatea 7 (persoane cu dizabilități), dar s-au solicitat demersuri pentru lansarea/contractarea proiectelor pentru Prioritățile 8 (grupuri vulnerabile) și 9 (inovare socială). În plus, au fost formulate recomandări pentru transformarea apelurilor non-competitive ale instituțiilor publice care nu au capacitatea de a le implementa, în apeluri competitive, având în vedere termenul limită al perioadei de programare. În final, a fost exprimat interesul de a participa ca observatori la întâlnirea de lucru propusă pentru proiectul gestionat de MMFTSS, ținând cont că lecțiile învățate pot fi folosite și pentru intervenții similare în perioada următoare de programare.

4. Prezentarea calendarului lansărilor de apeluri de proiecte în cadrul PoIDS în semestrul I 2026 și a analizei privind apelul dedicat locuințelor sociale, în vederea identificării aspectelor nefuncționale și a elaborării unui design adecvat în vederea relansării apelului

Reprezentantul DG PECU a prezentat calendarul lansărilor de apeluri de proiecte estimate a se lansa până la finalul anului 2025 și în semestrul I al anului 2026, precum și rezultatele analizei privind principalele motive identificate pentru numărul redus de proiecte, efectuată în cadrul apelului dedicat locuințelor sociale.

Au fost intervenții din partea reprezentanților Comisiei Europene, discuțiile evidențiind progresul semnificativ înregistrat în lansarea apelurilor de proiecte și buna practică a organizării grupurilor de lucru pentru definirea apelurilor complexe. A fost subliniată necesitatea accelerării implementării, în special pentru intervențiile și grupurile țintă din Prioritățile 8 și 9, precum și importanța lansării operațiunilor de importanță strategică rămase de lansat.

Au fost reamintite obligațiile prevăzute de Regulamentul privind Dispozițiile Comune, respectiv rolul Comitetului de Monitorizare în urmărirea progresului operațiunilor strategice, necesitatea asigurării vizibilității fondurilor, cu accent pe aceste operațiuni și organizarea de evenimente de comunicare cu participarea Comisiei Europene. În acest context, organizarea evenimentului privind serviciile comunitare integrate a fost prezentată ca un exemplu de bună practică.

De asemenea, au fost apreciate acțiunile desfășurate de AM și colaborarea cu CE în elaborarea Ghidului privind așezările informale și s-a menționat disponibilitatea Comisiei de a sprijini consultările și de a participa activ în grupurile de lucru, pentru un dialog substanțial și o monitorizare eficientă a propunerilor.

5. Prezentarea propunerii de modificare a Metodologiei de verificare, evaluare și selecție a proiectelor PoIDS

A fost prezentată propunerea de modificare a metodologiei de verificare, evaluare și selecție a proiectelor în cadrul PoIDS, care implică revizuirea capitolului *Asigurarea rezonabilității costurilor*, scopul acesteia fiind armonizarea metodologiei de verificare, evaluare și selecție PoIDS cu prevederile Ghidului Solicitantului - Condiții Generale 2021-2027 (PoIDS). Elemente revizuite au constat în: introducerea obligativității justificării costurilor din buget din partea aplicantului prin minimum două oferte de preț pentru bunuri/servicii/ lucrări pentru care nu sunt stabilite plafoane în Ghidul Solicitantului - Condiții Generale și/sau Condiții Specifice, evaluatorii fiind obligați să verifice existența acestora, încă din faza de depunere a proiectelor, pentru justificarea prețurilor și costurilor introduse în buget, în raport cu prețul pieței. Această actualizare reprezintă o armonizare procedurală și implementarea recomandărilor formulate de Autoritatea de Audit.

Modificarea *Metodologiei de verificare, evaluare și selecție a proiectelor PoIDS* a fost aprobată prin consens.

6. Prezentarea stadiului implementării tehnice și financiare a PoIDS (inclusiv situația plăților efectuate în cadrul PoIDS)

Reprezentantul DG PECU a prezentat stadiul implementării tehnice și financiare a programului PoIDS, comunicând informații despre cererile de prefinanțare/plată/rambursare transmise, verificate și autorizate în perioada mai - noiembrie 2025, stadiul verificării achizițiilor publice, plățile efectuate precum și stadiul implementării proiectelor non-competitive din cadrul acestui program.

În contextul celor prezentate au fost intervenții din partea reprezentanților Comisiei Europene, Fundației World Vision România, FNGAL. **Președintele CM** a propus inițierea unor acțiuni pentru identificarea dificultăților întâmpinate de beneficiari în implementarea proiectelor, care ar putea fi semnalate prin chestionare, precum și elaborarea unui manual de bune practici privind execuția proiectelor din punct de vedere financiar. S-a subliniat caracterul dificil al anului 2026 pentru proiectele non-competitive, în special în contextul finalizării PNRR, motiv pentru care Autoritatea de Management va relua întâlnirile cu beneficiarii, va monitoriza îndeaproape graficele de rambursare și se va lua în calcul dezangajarea sumelor care se estimează a nu fi utilizate. Au fost abordate aspecte legate de implementarea proiectelor multifond, fiind semnalată problema nivelului redus al prefinanțării (10%), pentru care MIPE a inițiat demersuri de modificare legislativă în vederea majorării la 30%.

Reprezentantul ACP a menționat faptul că din punct de vedere al sumelor declarate către CE, PoIDS înregistrează un progres semnificativ, situându-se pe locul al treilea, cu un grad de absorbție peste media programelor. De asemenea a precizat că în perioada actuală, dar și în cea viitoare este important ca beneficiarii să crească ritmul de implementare și să respecte graficele de plăți, astfel încât să se ajungă la un cash-flow pozitiv al programelor respective. Altfel spus, deși pentru PoIDS, gradul de absorbție este de 24.79% depășind gradul mediu de absorbție de la nivelul programelor 2021-2027 în valoare de 18.01%, sumele primite de la Comisia Europeană nu au fost suficiente ca să acopere necesarul de plăți către beneficiari, diferența fiind acoperită de la Fondul de Indisponibilități Temporare.

Totodată, a fost menționat că riscul de dezangajare pentru anii următori, în special 2027, rămâne relevant, fiind necesară accelerarea implementării și monitorizarea activă a proiectelor. Comisia Europeană a apreciat progresul înregistrat, acțiunile strategice ale Autorității de Management și eforturile de echilibrare a implementării prin reorientarea fondurilor dacă este cazul, în special în cadrul proiectelor non-competitive.

7. Prezentarea analizei privind cheltuielile neautorizate la nivel de program (tipuri de cheltuieli și cauze)

Această analiză a fost elaborată având în vedere propunerile formulate în cadrul Comitetului de Monitorizare anterior, iar în cadrul discuțiilor pe acest subiect **Președintele CM** a propus completarea prezentărilor privind abaterile constatate cu informații referitoare la frecvența și impactul acestora, în special asupra rambursărilor, pentru o bună înțelegere a riscurilor. A fost reiterat totodată și rolul important al acțiunilor preventive și de comunicare, precum tutorialele și ghidurile puse deja la

dispoziția beneficiarilor de către AM. **Reprezentanții CE** au apreciat aceste demersuri preventive, subliniind că informarea din timp despre posibilele abateri poate contribui la îmbunătățirea sistemului de gestiune atât la nivel de program, cât și la nivel de beneficiar.

Din perspectiva auditului, s-a atras atenția asupra faptului că impactul financiar nu se reduce întotdeauna la nivelul erorilor individuale și, prin extrapolare se poate genera un impact financiar semnificativ, cu riscul depășirii pragului de materialitate de 2%. În acest context, a fost evidențiat rolul verificărilor administrative derulate de AM și de organismele intermediare, ca prim nivel de control, pentru reducerea riscului de erori sistemice și corecții financiare.

8. Prezentarea proiectului PoIDS

Reprezentantul Episcopiei Caransebeșului a prezentat proiectul cu titlul “Servicii comunitare pentru copii și familii în Caraș Severin”, implementat în parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Caraș-Severin (DGASPC), în cadrul Priorității 5, care are ca obiective specifice înființarea a două centre de zi pentru copii aflați în situație de risc de separare de părinți, de sărăcie și/sau excluziune socială, asigurarea de suport psihologic și sprijin material, precum și sprijinirea reintegrării în familie a copiilor aflați sub măsuri de protecție specială.

Discuțiile ulterioare prezentării proiectului au vizat clarificarea modului de funcționare a parteneriatului cu DGASPC, în contextul adresării unor grupuri-țintă aflate sub responsabilitatea autorităților locale (având în vedere apelul pentru așezările informale), precum și a asigurării sustenabilității proiectului.

9. Prezentarea stadiului îndeplinirii condițiilor favorizante aferente programelor gestionate de DG PECU

Toate condițiile favorizante incidente PEO și PoIDS sunt aprobate la nivelul CE și în acest context implementarea nu mai este afectată de riscul suspendării plăților din punctul de vedere al acestor condiții. Reprezentantul DG PCS și, respectiv, al DG CCI - Punctul de contact pentru implementarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, au prezentat evoluția operaționalizării procesului de monitorizare subliniind importanța menținerii condițiilor favorizante îndeplinite pe toată perioada implementării, pentru a beneficia de întreaga alocare a programelor.

10. Stadiul implementării Planului de Comunicare și a Planului de Evaluare a PoIDS

Pentru componenta de comunicare **reprezentantul DG PECU** a prezentat demersurile realizate în vederea sprijinirii beneficiarilor prin actualizarea constantă a informațiilor cuprinse în site-urile dedicate PEO și PoIDS (instrucțiuni pentru beneficiari, liste de proiecte contractate, listele plăților efectuate, publicarea într-un format mai prietenos a: manualului beneficiarului, ghidului solicitantului condiții generale, ghidului privind monitorizarea indicatorilor de program și fișele indicatorilor) și pentru a informa publicul larg cu privire la rolul și impactul sprijinului financiar din partea UE pentru proiectele finanțate, precum publicarea fișelor de prezentare a proiectelor strategice ca urmare a semnării și prezentarea proiectelor în cadrul Comitetelor de Monitorizare. În plus, în vederea facilitării unei mai bune înțelegeri a informațiilor de către beneficiari, sunt utilizate și formate video, precum tutoriale privind mecanismul de prefinanțare, planul de achiziții pentru proiecte și conflictul de interese în cazul proiectelor implementate de beneficiari privați. Aceste activități vor fi completate de elaborarea unor newsletter-uri și spoturi scurte din seria *Povești care inspiră*.

Referitor la evaluarea PEO și PoIDS s-a evidențiat progresul înregistrat în sensul semnării contractelor de achiziție pentru cele două evaluări de program, astfel că primele evaluări vor avea loc începând cu anul 2026.

Ca răspuns la intervențiile reprezentanților CE, s-au adus clarificări privind evaluările ad-hoc, respectiv mecanismul de selecție a temelor de evaluare - care pot fi completate dacă se identifică o nevoie în acest sens - precum și rolul Grupului Tehnic de Lucru privind comunicarea, fiind menționat că acesta a fost dizolvat, dar că dialogul poate continua în cadrul CM sau prin transmiterea de propuneri prin Secretariatul Tehnic Permanent al CM.

Totodată reprezentanții Comisiei au subliniat importanța comunicării care să evidențieze îndeplinirea obiectivelor proiectelor și a utilizării rezultatelor evaluărilor, inclusiv a lecțiilor învățate, ca bază pentru pregătirea viitoarei perioade de programare.

Concluzii

Președintele CM a formulat concluzii cu accent pe nevoia creșterii ritmului de implementare, monitorizării îndeaproape a acestuia, identificarea dificultăților întâmpinate de beneficiari în derularea proiectelor și stabilirea, după caz, a soluțiilor adecvate.

Reprezentanții CE au amintit de oportunitatea țării noastre în ceea ce privește sprijinul UE de aproximativ 6 mld. euro, alocat prin Fondul Social pentru Climă și au evidențiat o serie de inițiative cheie la nivel european menite să promoveze drepturile sociale în Uniunea Europeană - Planul de acțiune privind implementarea pilonului european al drepturilor sociale, Strategia Uniunii Europene de combatere a sărăciei, elaborată în scopul abordării cauzelor profunde ale sărăciei și îmbunătățirii accesului tuturor la protecția socială. Concluziile formulate s-au axat pe necesitatea accelerării implementării fondurilor Politicii de Coeziune, dificultățile anticipate pentru anul 2026 generate de suprapunerea cu proiectele finanțate prin PNRR, importanța lecțiilor învățate din actuala etapă de implementare pentru stabilirea alocărilor din viitorul cadru financiar multianual, precum și nevoia unor parteneriate solide pentru asigurarea unor politici sociale favorabile incluziunii. Totodată, a fost subliniată importanța valorificării lecțiilor învățate din actualul proces de implementare, acestea fiind esențiale pentru stabilirea alocărilor din viitorul cadru financiar multianual. De asemenea, a fost evidențiată necesitatea unor parteneriate puternice pentru a asigura politici sociale favorabile incluziunii, precum și utilizarea experienței și discuțiilor în cadrul CM și a grupurilor de lucru în definirea intervențiilor de impact finanțate din fondurile puse la dispoziție de Comisie.